

فرهنگی که باید در مصرف محصولات کشاورزی جا بیفتد

تولید محصولات کشاورزی با کیفیت، در جامعه‌ای که با افزایش روزافزون جمعیت، نیاز شدیدی به ارتقای سطح تولید دارد، امری دست نیافتنی و دور از انتظار نیست، اما یک مدیریت منسجم و سیاستی خاص را می‌طلبد تا فرهنگ استفاده از محصول باکیفیت را در جامعه پیاده کند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی، به نقل از ایسنا؛ با افزایش جمعیت جهان، میزان نیاز به غذا و محصولات کشاورزی نیز رو به رشد بوده و تولید غذای کافی و سالم به عنوان دغدغه هر نسل مطرح می‌شود که برای رسیدن به آن، باید موانعی مانند محدودیت زمین‌های کشاورزی، کمبود آب، قیمت بالای انرژی، افت سرمایه‌گذاری در زمینه تحقیقات کشاورزی و افزایش ضایعات غذایی را نیز در نظر گرفت.

با وجود این محدودیت‌ها، می‌توان گفت که ورود دانش و فناوری به این عرصه، فرآیندی اجتناب ناپذیر و امری ضروری در جهت استفاده بهینه از منابع و تامین بیشترین مقدار مواد غذایی برای مردم است.

در واقع هر دو بخش کمی و کیفی تولید محصولات کشاورزی با وجود محدودیت منابع، نیازمند پیشرفت و ترقی است، اما ارتقای کیفیت محصولات که خود یکی از اولویتهای کشورها در جهان بوده، با کاهش

عملکرد و مقدار تولید محصول همراه شده و این امر، تدبیر و مدیریت مسئولان را می‌طلبد تا با ارائه راهکارهای لازم به کشاورزان از ضرر این بهره برداران جلوگیری شود.

توسعه بخش کشاورزی، مستلزم انجام پژوهش‌های علمی است

یک عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان این‌که توسعه بخش کشاورزی بر پایه‌ی خوداتکایی و ارتقای کیفیت محصولات غذایی، مستلزم انجام پژوهش‌های علمی و استفاده از فناوری‌ها و تکنولوژی‌های نوین است، افزود: تحقیقات و توسعه علم در همه بخش‌های کشاورزی با بهره‌مندی از تکنولوژی‌های نوین انجام می‌گیرد و مراکز آموزشی و مهارت‌آموزی هم باید در این خصوص فعالیت کنند.

اکبر عبدی قاضی جهانی ادامه داد: کشاورزی، به‌عنوان تأمین‌کننده اصلی غذای مورد نیاز مردم جامعه در دهه‌های اخیر، شاهد پیشرفت‌های شگرفی بوده و توانسته با افزایش کمیت تولیدات، سهم مهمی را در افزایش امنیت غذایی ایفا کند؛ توجه به مصرف نهاده‌های مختلف در سال‌های اخیر به منظور اطمینان از کیفیت و سلامت مواد غذایی به‌طور جدی مورد توجه مسئولان و برنامه‌ریزان بخش کشاورزی و مردم قرار گرفته است.

وی بیان کرد: کیفیت و سلامت محصولات کشاورزی، برآیندی از وضعیت و کیفیت خاک، آب، نهاده‌ها، موجودات زنده، پروسه برداشت، فرآوری، عرضه محصولات است که تحت مدیریت درست، می‌توان آن را ارتقا بخشید و حتی تولید محصولات گواهی‌شده به‌عنوان گامی مهم در این عرصه به شمار می‌رود.

وی با تأکید بر وجود زمینه‌های توسعه و ارتقای شاخص‌های بخش کشاورزی، اظهار کرد: استقرار کشاورزی پایدار، منجر به سود بخشی اقتصادی و اجتماعی می‌شود و یکی از اجزای تشکیل‌دهنده بسترهای کشاورزی خاک، به‌عنوان بستر اصلی کشت گیاهان و رشد آن است، که در سلامت افراد جامعه تأثیر مهمی دارد.

عبدی با بیان این‌که یکی از روش‌های ارتقای کیفیت و توسعه محصولات کشاورزی، استفاده از تکنولوژی‌های نوین، آموزش و ترویج یافته‌های جدید علمی و استفاده از نهاده‌های اصلاح شده است، گفت: نیروی انسانی متخصص بالقوه و قابل توجه فارغ‌التحصیلان بخش کشاورزی، این امکان را در استان فراهم کرده تا بتوان با ارتقای دانش کشاورزان،

روند توسعه بخش کشاورزی استان را شتاب داد.

وی با تاکید بر پیگیری جدی، اجرای طرح ارتقای کیفیت و کاهش آلاینده‌گی محصولات منتخب، اظهار کرد: کارگروه سلامت و امنیت غذایی در اصلاح و بهبود میانگین عوامل خطر را همچون سموم آفات نباتی، فلزات سنگین و نیترات در تعدادی از محصولات کشاورزی پرمصرف استان اقدام می‌کند؛ سیب درختی، خیار بوته‌ای، خیار گلخانه‌ای، گوجه فرنگی بوته‌ای و گلخانه‌ای، پیاز و سیب زمینی از جمله محصولاتی هستند که آلاینده‌های آنها ارزیابی می‌شود.

وی افزود: علاوه بر ارزیابی آلاینده‌گی محصولات در زمینه ارتقای کیفیت، باید استانداردهای میزان توزیع کودهای شیمیایی و سموم کشاورزی برای تولید محصول سالم و حفظ محیط زیست، عدم آلودگی آب و خاک، مدیریت و بررسی میزان آلاینده‌ها در محصولات کشاورزی و حفظ سلامت خاک با جلوگیری از آتش زدن بقایای گیاهی مد نظر قرار گیرد.

این عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان متذکر شد: همچنین باید، طرح‌های مدیریت آلاینده‌گی آب و آبیاری محصولات، مدیریت مصرف سموم آفت کش‌ها و کودهای شیمیایی تدوین و عملیاتی شود.

وی در خصوص سایر اقدامات برای ارتقای کیفیت محصولات کشاورزی، اظهار کرد: بازرسی مستمر، نمونه برداری و انجام آزمایش‌ها با همکاری دانشگاه علوم پزشکی و مرکز بهداشت، به منظور کنترل باقیمانده‌های سموم آفت کش، نیترات، فلزات سنگین، سرب، کادمیوم و آرسنیک و با توجه به دوره‌های زمانی مشخص انجام می‌شود، چرا که هنوز هم، منابع آلوده کننده، سلامت آب و خاک را تهدید می‌کنند.

وی با بیان این‌که عمده منبع آلودگی آب و خاک در کشاورزی، کود شیمیایی و سموم است و حتی در اکثر باغات و مزارع، بیش از حد مجاز مصرف می‌شود، گفت: روش‌هایی در رابطه با کاهش مصرف سموم و کودهای شیمیایی برنامه ریزی شده که می‌توان به استفاده از کودهای بیولوژیک، اصلاح روش‌های تولید و کشاورزی حفاظتی اشاره کرد.

ترویج فرهنگ استفاده از محصولات گواهی شده

عبدی افزود: ترویج فرهنگ استفاده از محصولات گواهی‌شده به دلیل داشتن حداقل آلاینده‌ها و مطابق با استانداردهای مربوطه و نداشتن آفت‌کش‌ها و سموم، به همراه داشتن عناصر مغذی و قابلیت ردیابی توسط

نهادهای نظارتی، سلامت جامعه را در پی خواهد داشت.

وی، با اشاره به نقش رژیم غذایی سالم در افزایش سیستم ایمنی بدن، اظهار کرد: وجود قطعات کوچک مزارع کشاورزی، پایین بودن سطح سواد کشاورزان در استفاده از فناوری‌های نوین و معیشتی بودن بخش کشاورزی از جمله مشکلات بخش کشاورزی کشور است که در این راستا باید با استفاده از ظرفیت فارغ‌التحصیلان بخش کشاورزی و به‌کارگیری دانش فنی در جهت ارتقای ارزش‌افزوده محصولات کشاورزی، افزایش سطح درآمد و رونق اقتصادی این بخش حرکت کنیم.

وی تاکید کرد: باید قاطعانه با اصلاح قوانین، مانع از خرد شدن زمین‌های کشاورزی شد و قانون یکپارچه سازی اراضی نیز باید با جدیت عملی شود.

این کارشناس بخش کشاورزی افزود کاهش بروکراسی‌های اداری از طریق الکترونیکی کردن فرآیندها و علمی کردن فرآیند تولیدات کشاورزی در کشور، باعث اشتغال‌زایی و ایجاد کد شناسایی برای محصولات قابل‌رصدیابی برای نهادهای مربوطه می‌شود و حتی می‌توان از مبارزه‌های تلفیقی، مبارزه زراعی، مبارزه بیولوژیک و کنترل‌کننده‌ای غیرشیمیایی بهره برد.

وی با بیان این‌که ارائه نشان غذای سالم به محصولات کشاورزی بر روند توسعه کمی و کیفی این محصولات تاثیر خواهد داشت، گفت: تولید کنندگان سعی می‌کنند تا محصولات مورد نیاز کشور را از نظر کمی و کیفی، تامین کنند و تولیداتشان، قابلیت رقابت با محصول مشابه خارجی را داشته باشند تا رغبت برای مصرف کالاهای خارجی از بین برود و یا ضعیف‌تر شود.

با تولید محصولات سالم بومی، تمایل به مصرف کالاهای خارجی کاهش می‌یابد

وی ادامه داد: فرهنگ سازی همچنان باید در این زمینه ادامه یابد و با تولید محصولات سالم در بخش کشاورزی انگیزه مصرف کالاهای خارجی را در کشور از بین برده و مردم را به سمت مصرف تولیدات داخلی سوق داد.

عبدی بیان کرد: حفظ کیفیت محصول به هنگام برداشت، انتقال، فرآوری، بسته بندی، انبارداری و عرضه یکی از مواردی است که کمتر در مورد آن بحث شده است، برای مثال عدم دقت باغبانان در برداشت

محصولاتی مثل انواع لیمو و سیب، سبب کاهش کیفیت محصول شده و طعم و مزه آن نیز تغییر یافته و تلخ می‌شود.

وی افزود: کوچکترین ضربه به لیمو در هنگام برداشت و تکان دادن درخت به منظور ریزش میوه در انواع ارقام لیمو، منجر به تلخی و کاهش کیفیت محصول خواهد شد.

وی ادامه داد: در سمپاشی مزارع و باغات، به منظور مبارزه با آفات، بیماری‌های گیاهی و علفهای هرز، عدم رعایت دوره کارنس و همچنین عرضه زودتر از موعد، سبب آلودگی میوه به مواد شیمیایی می‌شود، از این‌رو به منظور حفظ سامتی جامعه باید از عرضه چنین محصولاتی جلوگیری شود.

استفاده از پوشش روغنی بر روی میوه‌ها، تهدیدی برای سلامتی جامعه

این کارشناس کشاورزی گفت: استفاده از پوشش روغنی مثل موم و یا مواد دیگر بر روی میوه‌هایی مثل سیب، پرتقال، نارنگی و لیمو از عوامل دیگر کاهش کیفیت میوه و تهدید سلامتی جامعه بوده و در اغلب کشورهای پیشرفته مثل روسیه مصرف این مواد منع شده است.

تضمین سلامت، عمده هدف امنیت غذایی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی نیز در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان این‌که امنیت غذایی به تامین غذای کافی و سالم، به خصوص در بخش کیفیت، وابسته است، گفت: کیفیت محصولات کشاورزی ابتدا در حوزه خاصیت انبارداری و نگه داری محصولات لحاظ می‌شود که در این راستا، محصولات باید خاصیت ماندگاری بالایی داشته باشد؛ سلامت محصول نیز در گام بدی قرار دارد که تضمین این سلامت، عمده هدف در بخش کیفیت محصولات کشاورزی و امنیت غذایی محسوب می‌شود.

اکبر فتحی با بیان این‌که در بخش سلامت، عوامل مختلفی دخیل هستند، زیرا در بخش کشاورزی به خصوص حوزه تولیدات گیاهی، نیاز به مصرف کود و سم، عوامل متضاد با بحث سلامت محصول، وجود دارد؛ افزود: باید شرایط به گونه‌ای مدیریت شود که آثار و بقایای این عوامل در محصولات، در حد استاندارد و نرمال باشد.

وی با بیان این‌که در دنیا، برای هر یک از عناصر شیمیایی یک استاندارد مشخصی تعیین شده است، گفت: در ۶۵ درصد از اراضی زیرکشت استان که به کشت دیم اختصاص دارد، میزان مصرف نهاده شیمیایی

بسیار پایین‌تر از استانداردها است و این کاهش مصرف، عملکرد تولید محصول در واحد سطح را پایین می‌آورد، اما از لحاظ کیفی، محصولاتی سالم‌تر تولید خواهد شد.

وی ادامه داد: مثلاً در تولید عدس در شهرستان ورزقان، از کود و سموم شیمیایی استفاده نشده و حتی میزان مصرف این عوامل در کشت گندم نیز در حداقل میزان قرار دارد.

فتحی با بیان این‌که کیفیت تولیدی محصولات غالب استان، که عمدتاً محصولات زراعی با اختصاص سه میلیون تن از کل پنج میلیون تن محصولات تولیدی استان، از میزان مناسب و قابل قبولی برخوردار است، اظهار کرد: البته برخی از کشاورزان استان که عمدتاً در بخش تولیدات باغی و صیفی‌جات مثل پیاز و سیب زمینی فعالیت می‌کنند، میزان استفاده از کود و سموم در هکتار بالایی دارند و بدمصرف هستند. این مسئله قابل کتمان نیست، اما این کشاورزان تنها درصد ناچیزی از کل کشاورزان استان را شامل می‌شوند.

وی تأکید کرد: اما می‌توان گفت که عمده محصولات استان از کیفیت لازم از جنبه‌ی سلامت برخوردار بوده و هیچ جای نگرانی از این بابت وجود ندارد.

وی با اشاره به تأثیر کیفیت محصولات در قیمت‌های بازار، گفت: هر قیمتی که در فروش عمده محصولات کشاورزی تعیین می‌شود، متأثر از قیمت تمام شده محصولات است، پس اگر یک محصول، کیفیت بالایی داشته باشد، برای به دست آوردن این کیفیت، در سطح بالایی هزینه شده است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان گفت: کاهش مصرف کود و سم در کشت محصول، منجر به کاهش مقدار تولید می‌شود که این کاهش باید در قیمت جبران شود تا تولیدکننده ضرر نبیند، البته سابقه نیز نشان داده که مصرف کننده تمایل به پرداخت هزینه این محصولات باکیفیت را دارد.

۷ محصول کشاورزی آذربایجان شرقی دارای نشان استاندارد

وی با بیان اینکه رسالت جهاد کشاورزی نیز در راستای امنیت غذایی و تهیه غذای کامل و سالم از لحاظ کمی و کیفی بوده و حتی اقدام به گرفتن نشان استاندارد برای محصولات می‌کنیم، افزود: تاکنون برای هفت محصول کشاورزی استان، با کمک اداره کل استاندارد، نشان استاندارد تولید صادر شده و برای مابقی محصولات نیز به

تدریج انجام خواهد گرفت.

تمامی حبوبات تولیدی در مزارع دیم استان، ارگانیک هستند

وی در خصوص تولید محصولات ارگانیک، با بیان این که تمامی حبوبات تولیدی در مزارع دیم استان، ارگانیک هستند، اظهار کرد: باید برای تولید محصول ارگانیک، یکسری تفاوت‌هایی قائل شد، مثلاً در خصوص قیمت، چون هزینه تمام شده این محصولات باکیفیت، بالا است باید قیمت بالاتری نیز داشته باشند.

فتحی افزود: باید محلهای مشخصی برای عرضه این محصولات با قیمت متفاوت تعیین شود، چرا که تمامی اقشار جامعه امکان خرید این نوع از محصولات را ندارند؛ یک کشاورز زمانی برای تولید محصول ارگانیک تمایل نشان می‌دهد که این شرایط فراهم باشد تا بتواند کاهش تولید را در قسمت قیمت جبران کند، وگرنه تولید محصول ارگانیک هیچگونه مزیتی نخواهد داشت.

وی با بیان این که اولویت بخش کشاورزی، تولید محصول سالم است، گفت: این امر در گذشته و در بحث تولید مرغ بدون آنتی بیوتیک نیز مطرح بود و اکنون نیز در برنامه تولید مرغ سبز مدنظر قرار دارد و گامی در راستای حمایت از کشاورزانی است که قصد تولید محصول ارگانیک را دارند.

سرویس خبری: کشاورزی